

V - Uşaq Neğmeleri
(Çocuk Koşukları)
(s. 101.117)

OĞLUM

1. Ay aferin, gül oğlum, ,
Gül oğlum, sümbül oğlum.
Oğlum, oğlum naz oğlum,
Dersindan qalmaz oğlum.
Qelemini al ele,
Yaxşı yaxşı¹ yaz oğlum

Oğlum geder mektebe,
Oxur çatar metlebe².
Dersin oxur revanlar³
Ne oxuybdur anlar
Daş üste çiçek qazar,
Meşqini⁴ göyçek yazar.
Menim oğlum candı, can,
Derslerin oxur, revan.
Gümüşdendir davatı,
Qelemini var beş-altı.
Qelectedaru şekilli,⁵
Qelemini xallı-mullu⁵.
Defteri var tertemiz,
Kitabı ondan eziz.
Kağızları rengbereng,
Oğlum, getir yaz görek.
Oğlum seherden durar,
El-üzün temiz yuyar.
Üzüne gülüb⁶ vurar,
Saçın, birçeyin darar.
Paltarını⁷ temizler,
Mektebe göyçek geder.
Oğlumun adı Eziz,
Üst-başı tertemiz.
Oğlum her keşi⁸ görer,
Baş eyer, salam verer.
Oğlum küçede qalmaz,
Heç kes ilə savaşmaz.

Oğlum ite daş atmaz,
Atıb günaha batmaz.
Quşlara etmez azar⁹,
Quşların da canı var!
Pişikleri¹⁰ heç vurmaz,
Serçelere tor¹¹ qurmaz.
Ay aferin, gül oğlum,
Gül oğlum, bülbül oğlum.
Dersin oxu, revanlı
Sonra danış, gül oğlum!

ÜŞÜDÜM, HA ÜŞÜDÜM

2. Üşüdüm, ha üşüdüm,
Dağdan alma daşıldım.
Almacığımdı aldılar,
Meni quyuya saldılar.
Cürümçüler¹² geldiler,
Mene cürüm verdiler.
Men cürümden bezaram.
Derin quyu qazaram.
Derin quyu beş keçi,
Hanı bunun erked¹³
Erkec qaya başında.
Hay eledim gelmedi,
Çiyid verdim yemedi.
Çiyid qazanda qaynar,
Qenber getdi oduna,
Qarğı batdı buduna
Qarğı deyil qamışdı,
Beş barınağımdı gümüşdü.
Qamçı çekdim ağ ata,
Gümüşü verdim tata.
Tat mene darı verdi,
Darını sepdim quşa.
Quş mene qanad verdi.

I. güzel güzel 2. arzusuna 3. zihni açıklar 4. ödevini 5. benek benek 6. gülsuyu 7. elbise 8. herkimini 9. eziyet 10. kedi
II. tuzak 12. suç takipçileri, kolluk güçleri 13. yaşlı teke

Qanadlandım uçmağa,
Haq qapısm açmağa,
Qapıçı qapı toxur, içinde
bülbul oxur.

QIZIM

3. Qızım, qızım, nazdı qızım,
Min tümene azdı¹ qızım,
Min tümeni getireler,
Qızı yerden götürerler.

Balamdı, xandı, xandı,
Bağçada quş qovandı,
Misri qüme² belinde,
Vurmağa pehlevandı.

Qızım qızlar içinde,
Eyrisi yox qıçında,
Qızımçün elçi geler
Bu gelen ayın içinde.

4. Beşdi-beşdi, ha beşdi,
Ağacdan alma düşdü.
Alamanm yanı zede
Zedeni yemez gede.
Çoban çölde gezirdi,
Davarların düzürdü.
Çoban qoyuna geder,
Köpeyi adam dider.
Bu iş gene ne işdi,
Beş parmağım gümüşdü.
Gümüşü verdim tata,
Tat mene darı satdı.
Darını sepdim yere,
Yerde bitib göy ere,
Yerden darı göyerdı,
Biçinçi geldi, derdi.
Biçinçi Hezretqulu,
Cibinde vardı pulu.
Hezretqulu bennadı³,
Arvadını dannadı⁴,
Arvadı Cahan bacı
Bunun çarşabı hanı?
Çarşabı cırılibdır,
Qolbağı qırıllıbdır.
Cahan gedib hamama,
Çarşabımı yamama.
Hamamın suyu isti,
İsti su da ne pisdi.
Telperi onun qızı,
Paltarı qıpqırmızı.
Oğlunun adı Xıdır,
Elindeki dehredir⁵.
Xıdır beyin dehresi,
Telperinin cehresi,
Cehre deme esasdı,
Dehre deme almasdı,
Telperi yunu darar
Xıdır bey dokun yarar

DENDELEN GÖZ

5. Bacadan baxan dendelen⁶ göz,
Birisi keher⁷, birisi boz.
Mindim bozun boynuna,
Sürdüm Urum yoluna.
Urum yolu derbeder,
İçinde meymun gezer.
Meymunu hürkütdüler,
Çılağın qırpıtdılar.
Dağda gezen Hacılar,
Vurdu qolum qırıldı.
Qolum qazanda qaynar,
Oğlaq yanında oynar.
Oğlağı yere vurdum,
Yer mene yemlik verdi.
Yemliyi tata verdim,
Tat mene dan verdi.
Darını quşa verdim,
Quş mene qanad verdi.
Qanadlandım uçmağa.
Haq qapısm açmağa.
Haq qapısı kilidli,
Kilid deve boynunda,
Deve Urum yolunda.

TAMAR BEY...

6. Tamar bey, Tamar bey,
İnci düşer, Tamar bey.
Qaraca oğlan, ni peşe⁸
Geder-geler hemmeşe⁹.
Hemmeşe heder-beder,
Beyler Tiflise geder.
Beyleri öldürerler,
Ala-bula geydirerler.
Ketan" köynek fil-fil,
Gel oxu bizim dili.
Bizim dil alapaxta¹²,
Yuvası dal budaqda.
Orurub kerke¹³ işler,
Atasıynan otaqda.

AYZA-AYZA, NERGİZE...

7. Ayza-ayza¹⁴ Nergize,
Cehizi götür, gel bize,
Bizden gedek Tebrize,
Tebriz xereb olub gel,
Demir daraq olub, gel.
Demircinin qızları,
Yolda qaldı gözleri.
Güneş gözün açanda,
Şühşef eqin saçanda,
İgidler yol atında,
Sevdanın qanadmda,
Demircinin bağından,
Qızların otağından,
Ayza-ayza, Nergize,
Apardıları⁵ Tebrize.

1. yolunu şaşırıldı 2. mısır kılıç 3. duvar ustası 4. azarladı 5. büyük bahçe bıçağı, tahra 6. dendelen 7. doru
8. sanatsız, mesleksiz 9. daima, her zaman 10. boşu boşuna 11. keten 12. halkalı güvercin 13. bir tatlı su balığı 14.
halk oyunlarında bir tiplene 15. götürdüler

ELDEN ÇIXDI KEPENEK

El-el epelek
Elden çıxdı kepenek,
Kepeneyin yarısı,
Yumurtanın sarısı,
Derbendin şeh qalası,
Emim oğlu Balası,
Getdi felek yoluna
Felek yolu derbeder,
İçinde meymun gezer.
Meymunu hürkütdüm,
Balasını qorxutdum.
Yol kenarı barılar¹,
Görenin bağı yarılar.
Yoldan keçen qarılar,
Yurdu qolum qırıldı.
Qolum qazanda qaynar,
Oğlaq yanında oynar,
Çaparımı² çapdırdım
Kündesini³ yapdırdım.
Etini ite atdım,
Otunu ata atdım,
Ot yerini otdatdım,
El-qolumu qatdatdım
Düşmen bağıın çatdatdım
El-el epelek
Elden çıxdı kepenek.

ÇETİN, ÇETİN QOZA

9. Çetin qoz, çetin qoz,
Biri kaval, biri boz,
Mindim bozun boynuna,
Sürdüm Urum yoluna.
Urum yolu derbeder
İçinde meymun gezer.
Meymunun balaları,
Meni görcek ağladı,
Üreyimi dağladı.
Kor meymunu hürkütdüm,
Çıxıb mindim dalma,
Sürdüm Urum bağına.

HAMAM, HAMAM İÇİNDE

10. Hamam, hamam içinde,
Xelbir saman içinde.
Deve delleklik eyler,
Köhne hamam içinde.
Qarışqa⁵ şıllaq⁶ atdı,
Devenin budu batdı.
Hamamcının tası yox,
Baltacının baltası yox.
Orda bir tazı gördüm,
Onunda xaltası⁷ yox.
Günlerin bir gününde,
Memednesir tininde,

Göy tepenin belinde.
Şah Abbas cennetmekan,
Tereziye verdi tekan⁸,
İki qoz, bir girdekan⁹.
Mılçek¹⁰ mindik, çay keçdik,
Yabaynan dovğa¹¹ içdik.

TULKÜ, TULKÜ

11. Tülkü, tülkü, tünbekii²,
Quyruq üste Lünbeki¹³,
Aslan ala ağamız,
Qaplan qara qağamız¹⁴.
Xoruz bizim mollamız,
Çaqqal da çavuşumuz,
Alaqarğa darğamız¹⁵,
Sağsağan xeberçimiz,
Toyuq bizim çerçimiz,
İlan bizim qemçimiz.
Sarıbabada gezersen,
Bir çomaq vurram ölersen,
Tülkü, tülkü, tülkü, seni,
Öldürerler bil ki seni!

KİME DÜŞEK QONAQ?

12. Ayı axmaq,
Donuz toxmaq.
Qurd ulavuş¹⁶,
Çaqqal çavuş.
İlan qamçı,
Qara qarğa.
Çox yalancı,
Cüyür¹⁷ ürkek.
Tülkü k l k ı s
Şir amansız.
Kel imansız,
Porsuq gümür¹⁹.
Dovşan sümür,
Keçi yalan,
Evi talan,
Tısbğa çanaq
Kime düşek qonaq?

A TESTİ 20

13. A teşti-teşdi, testi,
Vurdum Gilanı keşdi.
İki xoruz dalaşdı,
Biri gana bulaşdı.
Qan getdi çaya düşdü,
Çaydan göyarçin uşdu.
Göyerçin aıapaxta²,
Yuvası qelbi taxta,
Görüm onu kim vursa²².
Qan qussun laxta-laxta²².

I. duvarlar 2. atlı postacı 3. hamur merdanesi 4. ceviz 5. karınca 6. tokat 7. tasma 8. salladı 9. ceviz 10. sinek
II. bir tür çorba 12. uydurma bir tekerleme sözü 13. anlamsız bir söz 14. ağabey 15. mahallî idareci 16. uluyan
17. ceylana benzer hayvan 18. hileci 19. kemir 20. testi 21. halkalı güvercin 22. pıhtı

KESİBDİ

14. Elimi bıçaq kesibdi,
Deste bıçaq kesibdi,
Yağ getirin, yağlayaq,
Bal getirin, ballayaq,
Desmal verin, bağlayaq,
Desmal deve boynunda,
Deve Şirvan yolunda.
Şirvan yolu lİL bağlar,
Deste-deste gül bağlar,
O gülün birin üzeydim¹,
Tellerime düzeydim.

Qardaşımın toyunda,
Oturub durub süzeydim.

EMİM OĞLU

15. Emim oğlu,
Üzü buğlu.
Haldırım² dedi,
Huldurum³ dedi.
Göye bir ağaç atdı,
Kerki sapı⁴,
Gül budağı.

Acıtmalar

KEÇEL

1. Keçel-keçel noxudu keçel⁵
Taxılı quyub, otu biçer...
Keçel mindi atma,
Sürdü dağm altma.
Dağ gediği bağlıdı,
Keçelin başı yağlıdı.

Hadi day kime kerek...
Sicim ver sicimleyek
Hadımın budun dağlayaq.
El-ayağm bağlayaq.
A Budu, Hadi xestedi,
Xeste yox, can üstedi.
Düymelerini say gelsin.
Aç başını yay gelsin.

A KOSA-KOSA6

2. A kosa-kosa, gelsene,
Meclisi eyletsene,
Koşam bir oyun eyler,
Deveni qoyun eyler,
Süzdürüb alçaq geder,
Qolunda qolçaq geder.
A kosa-kosa, gelsene,
Meclisi eyletsene.
Koşam bir oyun eyler,
Deveni qoyun eyler.
Süzdürüb alçaq geder,
Qolunda qolçaq geder.

A TAĞIDİM, DİM DİRİZ.

4. Ay tağı¹¹, dim, dim diraz¹²,
Gel bizi güldür biraz.
Boynunu ey saz kimi,
Bir cikke çek qaz kimi.
Qardaşı gombu¹³ Tağı,
Kellesi dombul Tağı.
Uzundraz¹⁴,
Beynavaz¹⁵,
Xeyre-şere.
Yaramaz.

A HADİ, HADİ, HAD BUDU..

3. A Budu⁷ yoldan keçdin mi?
Hadımın⁸ südün içdin mi?
A Budu Hadi xestedi,
Xeste yox, can üstedi.
Kumaş⁹ tuyda baş olar.
Yediyi bozbaş olar.
Kumaş meydana çıxsax
Bolluca şabaş¹⁰ olar.
Kumaş oyniyen günü,
Şabaşım daşbaş olar

A Tağı sim-sim, Tağı,
Qedeşi görmesin Tağı,
A gözleri maviser,
Bayıra çıxma yel eser.
Ay Tağı, düzüm Tağı,
Toyunda süzüm Tağı.
Bir iftira yalan de,
Yalancıya salam de.
Ay Tağı, naqqal¹⁷ Tağı,
Dayısı baqqal Tağı,
Gözleri göyçek,
Dişleri seyrek,
Sarbaş oğlan,
Hardadı gören.
Ay Tağı dim, dim diraz,
Gel bizi güldür biraz.

Şal getir kefen cıraq.
Evinde sönüb cıraq
Şam getir, şamdana qoy,
Yağ getir yağdana qoy...
Ay Hadi, Hadi, Had Budu,

Boynunu ey saz kimi,
Bir cikke çek qaz kimi.
Ay Tağı, dim, dim diraz,
Gel bizi güldür biraz.

1. koparaydım 2-3 kendini beğenmişlik manasında 4. kazma 5. nohut gibi kel 6.halk eğlencelerinde bir tip, kel 7-8. halk eğlence oyunları tiplerinden 9. bir başka tiplleme 10. düğünlerde oynayanlara ye çalgıcılara verilen bahşiş 11. bir tiplleme 12. uzun boylu 13. şişman 14. sözleriyle hareketleri uyuşmayan 15. elinden iş gelmeyen

DÜŞDÜ YATAĞA

5. Hesenağa
Doldu yarağa¹,
Mindi ulağa²
Sürdü bağa,
Bir quş vurdu,
O da qurbağa.
Qoydu çanağa,
Verdi qonağa.
Qonaq yemedi,
Saldı yağa.
Başladı
Qovurmağa
Qoydu qabağa³
Başladı
Yemeye
Düşdü yatağa.

KEÇEL

6. Keçel, keçel, daz keçel,
Her yanda parvaz keçel.
Qış gelib qurtarmısan,
Budu gelir yaz, keçel.

Keçel, keçel, merendi⁴,
Qolları düymelendi.
Eşitdi saçlı gelir,
Başına kül elendi.
Keçel-keçel, noxudu keçel⁵,
Başı-gözü qoxulu keçel.

Keçel, keçel merende,
Arpa, buğda serende.
Bir arpam beş eyler,
Yeddi qazan aş eyler.
Gelin yığuaq basma,
Zeher qataq aşma.

Keçel, aşın bişibdi,
Noxudlarm şişibdi.
On iki keçel bir yerde,
Xarta-xurta düşübdü.

Keçelin xondu⁶ başı,
Eşşeye mindi başı.
O yanda dava düşdü⁷,
Bu yanda sındı⁸ başı.

QARI

7. Bir qarıcıq var idi,
Tumancığı dar idi,
Canından bezer idi.
Aftafa aldı? ele,
Getdi buz üste bele,
Buz üstünde yoruldu,
Aftafası qırıldı.

Asılana-asılana

feğan eyledi:

Üzün tutub buza

bele söyledi:

- Ne zalımsan, sen a buz?
- Men zalim olsaydım,
Gün meni eritmez idi.
- Gün, sen ne zalımsan?
- Men zalim olsaydım,
Bulud qabağımı kezmez idi.
- A bulud, sen ne zalımsan?
- Men zalim olsaydım,
Yağış menden yağmazdı.
- A yağış sen ne zalımsan?
- Men zalim olsaydım,
Göy ot menden bitmezdi.
- Ay ot, sen ne zalımsan?
- Men zalim olsaydım,
Qoyunlar başımı üzmezdi¹⁰.
- Ay qoyunlar, siz ne zalımsız?
- Biz zalim olsaydıq,
Canavar bizi yemez idi.
- Canavarlar sen ne zalımsan?
- Men zalim olsaydım,
Qara köpek meni boğmaz idi.
- Qara köpek, sen ne zalımsan?
- Men zalim olsaydım,
Siçanlar çöreyimi yemezdi.
- Ay siçanlar, siz ne zalımsız?
- Biz zalim olsaydıq,
Pişikler bizi boğmazdı.
- Ay pişikler, siz ne zalımsız?
- Biz zalımıq, zalımıq,
Yük üste yorganımız,
Kürsü üste qışlağımız.

Bir qarıcıq var idi,
Tumancağı dar idi.
Canından bezer idi,
Aftafa aldı ele,
Getdi buz üste bele.
Buz üstünde yoruldu.
Aftafası qırıldı...
Bir qarıcıq var idi,
Tumancağı dar idi...

NEYNİREM ONU

Bize üç ad bellidi,
Şekerlidi, ballıdı. Eli,
Veli, Pirveli,

Mehemmed ondan ireli

Fmdıq satan, qoz satan
Rehmetlik senin atan.

Fatma, tükezban,
Zibeyde bir can
Tükezban yeyer,

Fatma hey deyer,
Fatma, tükezban,
Qarışdı her yan,
Kişnedi göyler,
Dağıldı evler.
Fatma, zibeyde,
İkisi bir boyda.
Fatma dalaşdı,
Zibeyde qaşdı.
Barıdan¹ aşdı,
Çarxa² dolaşdı.
Elleri fetü-3
İsteyir xetir
Ayağı kendir
Nefesi tendir
Dili bir ersin.
Burnu bir şalin
Fatma xanım tendirde,
El-ayağı kendirde,
Fatma biçinde,
Qan-ter içinde,
Cırıldı donu,
Neynirem onu.

İYNE, İYNE

1. İyne, iyne.
Ucu düyme,
Bal ballica
Ballı keçi.
Şam ağacı⁵,
Şatır keçi⁶.
Qoz ağacı⁷,
Qotur keçi⁸.
Hoppan,
Huppan,
Yırtıl,
Yırtıl,
Su iç,
Qurtul.

MOTAL-MOTAL

2. Emim oğlu,
Uzun bıçlı.
HaldırımTM dedi.
Huldurum¹¹ dedi.
Göye bir ağaç atdı.
Qarğı sapı,
Gül budağı.
Motal-motal,
Terse¹² motal.
Qıl atar",
Qaymaq qatar.
Ağ quşum-ağarçımım
Göy quşum-göyerçinim.
Vur nağara¹⁴,
Çıx qırağa.

Zibeyde çölde,
Ayağı gölde.
Başı dumanlı,
Köhne tumanlı,
Eli süpürgeli,
Saçı sirkeli
Yanı itdi,
Yaxası bitdi.
Fenadı sonu,
Neynirem onu
Tükezban yatır,
Qız deme qatır,
Xor-xor xoruldar,
Gur-gur guruldar.
Gözleri miş-miş,
Yanağı bişmiş.
Ömrü âxırdı,
Axırı naxırdı,
Bele söylerem,
Onu neylerem.

Sanamalar

BARMAQLAR

3. Baş barmaq
Başala barmaq.
Uzun Hacı.
Qıl turacı
Xırdava bacı.
Bu vurdu,
Bu tutdu,
Bu bişirdi,
Bu yedi,
Vay, bebeye qalmadı
4. Bir-iki
Bıldırki.
Üç-dörd
Qapmı ört.
Beş-altı
Daş altı
Yeddi-sekkiz
Firengiz
Doqquz-on
Qırmızı don.
5. Bir-iki,
Qırmadı,
Üç-dörd,
Vurmadı.
Beş-altı,
Xurmadı.
Yeddi-sekgiz,
Qurmadı,
Doqquz-on
Durnadı.

6. On bir, on iki,
Basmadı.
On üç, on dörd
Asmadı.
On beş
Derde salandı.
On altı
Can alandı.
On yeddi.
Qız toyudu.
On sekgiz
Cennet suyudu.
On doqquz
Yusif düşen quyudu.
İyirmi
Yadda qalandı.
7. İyirmi bir,
Yalandı.
İyirmi iki
Talandı.
İyirmi üç
Giftedi.¹
İyirmi dörd,
Şer üstedi.
iyirmi beş
Reyhandı.
İyirmi altı
Ceyhandı.
İyirmi yeddi
Yağudu.²
İyirmi sekkiz
Ağudu.
İyirmi doqquz
Pozandı.
Otuz
Şer üstündedi
Azandı³,
8. Otuz bir de,
Gerekti.
Otuz iki
Melikdi.
Otuz üçse
Kölgedi.
Otuz dörd,
Qerib ölkedi.
Otuz beş
Her vaxt seherdir.
Otuz altı, Qeherdi.⁴
Otuz yeddi
Şeytandı. Otuz
sekgiz Böhtandı.⁵
Otuz doqquz
Qurandı. Qırx yerde
Möhlet sayıdı.

9. Qırx bir
Xızır payıdı.
Qırx iki
Tale yazandı.
Qırx üç,
Qaynar qazandı.
Qırx dörd
Nahid⁶, denizdi.
Qırx beş,
Gözel kenizdi⁷.
Qırx altı
Atdı.
Qırx yeddi,
Muraddı.
Qırx sekgiz
Göydü.
Qırx doqquz
Söydü...
Elli,
Amandı...
10. Elli bir,
Yamandı.
Elli iki
Gece.
Elli üç,
Bice⁸.
Elli dörd,
Sözdü.
Elli beş,
Gözdü.
Elli altı
Dadı.
Elli yeddi,
Buxaqdı.⁹
Elli sekkiz,
Yoldur.
Elli doqquz,
Kesik qoldur.
Altmış,
Melhemdir.
11. Altmış bir,
Göz dermanı.
Selhengdi.
Altmış iki,
Nefesdir.
Altmış üç,
Qefesdir.
Altmış dörd,
Boyundu.
Altmış beş,
Gözbağlıca
Oyundu.
Altmış altı,
Devedir.
Altmış yeddi,
Nevedif.¹⁰
Altmış sekkiz,,
Günahsız Tellidi.

Altmış doqquz,
Külek babam
Yellidir.
Yetmiş
Fesillerden
Bahardır.

12. Yetmiş bir,
Novbahardır.
Yetmiş iki Sütlü
alçadı¹. Yetmiş üç
Uçan xalçadı.
Yetmiş dörd
Qarğadı. Yetmiş beş
Darğadı.² Yetmiş
altı Neydi.
Yetmiş yeddi

Meydi.
Yetmiş sekgiz,
Çalmadı.
Yetmiş doqquz
Almadı,
Seksen
Gülüşdü.

13. Seksen bir,
Gümüşdü.
Seksen iki,
İncildi. Seksen
üç Zencirdi.
Seksen dörd,
Sarıdır. Seksen
beş Küpegiren
Qarıdı.

Arzulamalar

1. Balama qurban kılçaçar,
Balam na vaxt dil açar?
2. Balama qurban ilmekler,
Balam haçan³ imekler?
3. Balama qurban ilanlar,
Balam havaxt⁴ dil anlar?
4. Balama qurban kalçalar,
Balam hacan dil açar?
5. Balama qurban meyveler,
Balam haçan evlener?
6. Balama qurban dayaqlar⁵,
Balam haçan oynaqlar?
7. Balama qurban buzovlar,
Balam ne vaxt quş ovlar?
8. Balama qurban xalçalar,
Balam ne vaxt el çalar?
9. Balama qurban giyolar,
Balam ne vaxt bey olar?

Oxşamalar

1. Atın-tutun bu balanı,
Qende⁶ qatın bu balanı.
Atası eve gelende,
Qabağa tutun, bu balanı.
Dağda darılar,
Sünbülü sarılar.
Qoca qarılar,
Bu balama qurban.
Dağdaki atlar,
Quyruğun qatlar,
Göyçekarvadlar,
Bu balama qurban.
4. Çaydaki qazlar,
Tükün torazlar,
Nişanlı qızlar, Bu
balama qurban.
5. Bir bölük atlar
Çemende otlar.
Ersiz arvadlar
Bu balama qurban.
6. Dağın maralı,
Gözü qaralı,
Dünyanın malı,
Bu balama qurban.

1. erik 2. bir tür mahallî idareci, muhtar 3. nasıl 4. ne zaman 5. tavlar 6. şeker

7. A dağdağanlar¹,
İlan boğanlar,
Oğlan doğanlar,
Bu balama qurban.
8. Dağda meşelik,
Gül benövşelik
Men hemişelik²,
Bu balama qurban.
9. Dağda arılar,
Şanın yarılar,
Qoca qarılar,
Bu balama qurban.
10. Dağda inekler,
Balam ipekler,
Xonçah³ beyler,
Bu balama qurban.
11. Göyde ulduzlar,
Şaxtah⁴ buzlar,
Cehizsiz qızlar,
Bu balama qurban.
12. Tüstüsüz damlar,
Sarı badamlar,
Tenbel adamlar,
Bu balama qurban.
13. Çaydır denizdir,
Quldur, kenizdir,
Balam her nedir,
Mene ezizdir.
14. Güzgüde⁵ düyme,
Tozunu silme.
Xonçada tirme⁶,
Geler qızımçün.
15. Durar namazdan,
Elinde Qur'an.
Bir de ki yorgan,
Geler qızımçün.
16. Yük üstü boxça,
Altında xonça.
Yüz dene xonça,
Geler qızımçün.
17. Elinde var def,
Üstünde sedef,
Bir zerli örpek⁷,
Geler qızımçün.
18. Elimin bari⁸,
Heyvası, narı,
On sap mirvari⁹,
Geler qızımçün.
19. Elinde var def,
Üstünde sedef,
Bir qızıl inek,
Geler qızımçün.
20. Ağ man eller,
Belinde kemer.
Qızıl düymeler,
Geler qızımçün.
21. Mehmanat¹⁰ bağı,
Yaşıl yarpağı.
Qızıl belbağı,
Geler qızımçün.
22. Güzgüde düyme,
Tozunu silme.
İki cüt çekme¹¹,
Geler qızımçün.
23. Çekdim cefasın,
Gördüm vefasın.
Böyüdüb bunu,
Görüm sefasın.
24. Tükendi ahım,
Yoxdur günahım.
Balam böyüse,
Odur penahım¹²?
25. Gördüm nalasın¹³,
Çekdim belasın.
Balam da ister,
Körpe balasın.
26. Min tümen azdı,
Qızdır o nazdır.
Verin balamı,
Halım nâsazdır¹⁴.
27. Verdik bir dana,
Aldıq bir sona.
Ay emim qızı,
Qal yana-yana.
28. Verdik bir dana,
Aldıq bir sona.
Ay qız anası,
Qal yana-yana.
29. Qız göze oxdur,
Derd seri çoxdur.
Götürün tullaym¹⁵,
Bir xeyri yoxdur.
30. Oğul ürekdir,
Qızıl direkdir.
Götürün saxlayın,
Qıza gerekdir.

1. bir ağaç 2. her zaman için 3. sofralı 4. soğuk 5. aynada 6. el dokuması kumaş 7. başörtüsü 8. meyvesi, ürünü 9. inci
10. misafirlik, ziyafet 11. çizme 12. sığmak 13. ağılama 14. dayanıksız, zayıf 15. fırlatıp atın

<p>31. Qız bir maraldır,
Gözler qaraldır.
Hesret çekenin,
Rengin saraldır.</p> <p>32. Badam badamı,
Oğlan adamı.
Qoy elçi gelsin,
Alsın qadamı.</p> <p>33. Men çalım oyna,
Qurban boyuna.</p> | <p>El-oba gelsin,
Senin toyuna.</p> <p>34. Oyna, balam, oyna,
Qurban kesim boyuna.
Oyna gülüm oyna,
Eller gelsin toyuna.</p> <p>35. Bala dadı bal dadı,
Bala adamı aldıadı.
Yaxşısına men qurban,
Pisi yene bal dadı.</p> |
|---|---|

Laylalar

<p>1. Layla dedim, can dedim,
Yuxudan oyan dedim,
Sen yuxudan durunca¹,
Canımı qurban dedim.
Balam laylay, a laylay,
Gülüm laylay, a laylay.</p> <p>2. Laylay dedim yatasan,
Qızılgüle batasan.
Qızılgülün içinde,²
Şirin yuxu tapasan².
Balam laylay, a laylay,
Gülüm laylay, a laylay.</p> <p>3. Laylay beşiyim, laylay,
Evim-eşiyim laylay.
Sen get şirin yuxuya,
Çekim keşiyin laylay.
Balam laylay, a laylay,
Gülüm laylay, a laylay.</p> <p>4. Laylay dedim adına.
Haq yetişsin dadına³,
Her vaxt layla deyende,
Balam düşer yadıma.
Gülüm laylay a laylay,
Balam laylay a laylay.</p> <p>5. Dağlara serin düşer,
Kölgesi derin düşer.
Her vaxt layla deyende,
Yadıma perim düşer.
Gülüm laylay, a laylay,
Canım laylay, a laylay.</p> <p>6. Laylay dedim yatınca,
Gözlerem ay batınca.
Canım cezana⁴ geldi,
Sen hasile çatınca⁵.
Gülüm laylay, a laylay,
Balam laylay, a laylay.</p> | <p>7. Laylay dedim ucadan,
Ünüm çıxdı bacadan.
Tanrı seni saxlaşm,
Çiçekden, qızılçadan.
Balam laylay, a laylay,
Gülüm laylay, a laylay.</p> <p>8. Laylay çaldım hemişe⁶,
Karvan ener enişe.
Yastığımda gül bitsin,
Döşeyinde benövşe.
Balam laylay, a laylay,
Gülüm laylay, a laylay.</p> <p>9. Dolansın el başına,
Sanalsın gül başına.
Seni istemeyenler,
Qalması il başına.
Gülüm laylay, a laylay,
Balam laylay, a laylay.</p> <p>10. Bir gül ekdim boyunca,
İylemedim⁷ doyunca.
Ömrüm, günüm uzansın,
Bu balamın toyunca.
Balam laylay, a laylay,
Gülüm laylay, a laylay.</p> <p>11. Laylay dedim boyunca,
Baş yastığa qoyunca.
Pardaxlan⁸ qızılgülüm,
Bir iyleyim doyunca.
Laylay balam, a laylay,
Körpe balam, a laylay.</p> <p>12. Evinde eşiyinde,
Yat quzum beşiyinde.
Dan ulduzu, bir de men,
Durmuşuq keşiyinde.
Gülüm laylay, a laylay,
Balam laylay, a laylay.</p> |
|---|--|

1. kalkınca 2. bulasın 3. imdadma 4. canım aktı 5. büvüyünceye kadar 6. daima, her zaman 7. koklamadım 8. serpil, büyü

13. Anan tel düzer sene,
Bacın gül bezer sene.
Tanrıdan ehdim budur,
Deymesin nezer sene.
Balam laylay, a laylay,
Gülüm laylay, a laylay.
14. Nergizi üzüm lay-lay,
Yaxana düzüm lay-lay.
Sen böyü, men qocalım,
Toyunda süzüm, lay-lay.
Laylay balam, a laylay,
Körpe balam, a laylay.
15. Laylay dedim, can dedim,
Yuxudan oyan, dedim,
Sen yuxudan durunca,
Canımı qurban dedim.
Laylay balam, a laylay,
Birce balam, a laylay.
16. Laylay dedim yat dedim.
Yastığa baş at dedim.
Bala, çekim nazını,
Boya-başa çat, dedim.
Balam laylay, a laylay,
Gülüm laylay, a laylay.
17. Men sene qalam deyim,
Gül deyim, lalam deyim.
Yat, incitme ananı,
Sağ olsun, balam deyim.
Gülüm laylay, a laylay,
Körpe balam, a laylay.
18. Laylay gözüm bebeyim,
Her arzum, her dileyim.
Dar günde, bed ayaqda,
Sensen benim kömeyim¹.
Balam laylay, a laylay
Gülüm laylay, a laylay.
19. Laylay, gülüm, a laylay,
Gülüm, bülbülüm laylay.
Böyü senin sayende,
Men de bir gülüm, laylay.
Gülüm laylay, a laylay,
Balam laylay, a laylay.
20. Laylay dedim carçı² men,
Harayçı³ men, carçı men.
Toy gününde olaydım.
Küçelerde⁴ carçı men.
Balam laylay, a laylay,
Gülüm laylay, a laylay.

Çaşdırmalar

Birlerin gün biri, tek piyade ile
yol gedirdim
Eve meni bir qonaq apardılar.
Aşı ocağa asıb qazan bişirdiler.
Aşda qazan çox lezzetli oldu.
Hazır bişib aş oldu.
Aşıma bir qab qabaq getirdiler, yeyince
doydum.
Dedim sağ çox sonra olun.

MEN DE, MEN DE

- Gel gedek bağa,
- Men de, men de.
- Çıxaq budağa,
- Men de, men de.
- Şaftalı yığaq,
- Men de, men de.

- Bağdan gelsin,
- Men de, men de.
- İti qışqırsın,
- Men de, men de,
- İt mene hürsün,
- Men de, men de.

PIŞIK

1. Şir el çekib belime,
Kim yapışar elime.
Arxam yere qoyulmaz
Yükler üste yaylağım,
Soba altı qışlağım.
- Gelin verir, qaymağı,
Qarı çalır quymağı⁵,
Çölde gezmek bilirem,
Suda üzme bilirem.
Men muncuğu⁶ götürrem
Tez yarımaya yetirrem.

CÜCELERİM

2. Cücelerim birer-birer,
Suyu görüb yaxın geler,
İçer, geder eşelener,
Yeyer, içer cücelerim,
Doyub qaçar cücelerim.
- Cücelerim bezekliidi,
Bezekliidi, düzekliidi.
Sarı, çil-çil, her rengliidi,
Yeyer, içer, cücelerim,
Doyub qaçar cücelerim.
- Cücelerim cıvıldaşar,
Qanad çalar, pıçıldeşar.⁷
Anaları qırıldeşar.
Yeyer, içer cücelerim,
Doyub qaçar cücelerim.

1. yardım 2. haberci 3. ağlayıcı 4. sokaklarda 5. kaymak ve unla yapılan bir yemek 6. boncuk 7. fısıldeşar

Yanıltmacalar

1.Şap beyin Şuppulu xatını gönderdi meni,
Şappulu xanimm şarap şurupımı getirmeye.
Getdim, gördüm Şappulu xanimm
şarapşurupunu Supla Şap şappıldadır. Şapa
dedim şarapşurupu ver, dedi:

Şupdan iste, Supa dedim şarapşupu ver, dedi
şapdan iste. Supu axtardım¹ şarapşurupu
tapmadım², Şapı axtardım şarapşurupu
tapmadım, gördüm ki, Şappulu xanimm
şarapşurupu ne Şapdadır, ne Şupda, qaldım
şarapşurupda...

Getdim gördüm bir derede iki kar³, kor kürkü
yırtıq kirpi var. Dişi kar, kor kürkü yırtıq
kirpi erkek kar, kor kürkü yırtıq kirpinin
kürkünü yamamaqdansa erkek kar, kor
kürkü yırtıq kirpi dişi kar, kor kürkü yırtıq
kirpinin kürkünü yamayır.

Ocaq, men seni qıgılcımlandırmadım. Seni
qıgılcımlandıran qıgılcımlandırdı. Sen
qıgılcımlanmasaydım da men seni
qıgılcımlandıracaydım.

O taydan⁴ bir kişi gedirdi elinde qablama.
Dedim, o qablamalı gel qablamalaşaq. Dedi,
sen mennen qablamalaşsan da
qablamalaşacam, qablamalaşmasan da
qablamalaşacam.

Getdim gördüm bir derede yeddi yal⁵, gara,
ala, qaşqa⁶, sekil, tepel⁷ çepiş otduyur. Dedim
ey yeddi yal, qara, ala, qaşqa, sekil, tepel
çepiş, sen yeddi yal qara, ala, qaşqa, sekil,

tepel çepiş, men yeddi yal, qara, ala, qaşqa,
sekil, tepel çepişin yerin niye otduyursan?
Dedi sen yeddi yal, qara, ala, qaşqa, sekil,
tepel çepiş, men yeddi yal, qara, ala, qaşqa,
sekil, tepel çepişin yerini otdadığma göre
men yeddi yal, qara, ala, qaşqa, sekil, tepel
çepiş de sen yeddi yal, qara, ala, qaşqa, sekil,
tepel çepişin yerin otduyuram.

6. Nenem qatığı sarımsaqlasa da yeyecem,
saramsaqlamasa da.

7. Ay qılquyruq qırqovul, gel bu kola gir
qılquyruq qırqovul.

8. Dadaş dayı deyirmanm dalında daşı daşa,
demiri daşa döyürdü.

9. Axşama aş asmışam, bilmeyib gaz asmışam.

10. Ey qefesdeki çil bildirçin qardaş! Gel
çilbirdirçinleşek. Sen çilbirdirçinleşmesen de,
çilbirdirçinleşeceyem.

11. Getdim gördüm bir taxçada⁸ bal, bir taxçada
qıl, bir taxçada zil. Balı uddum, qılı diddim,
zili atdım.

12. Sen cümeaxşamlaşan da
cümeaxşamlaşacağam, cümeaxşamlaşmasan
da.

13. Ey çerşenbe axşamı, gel çerşenbeleşek, sen
çerşenbeleşesen de çerşenbeleşeceyem,
çerşenbeleşmesen de.

